

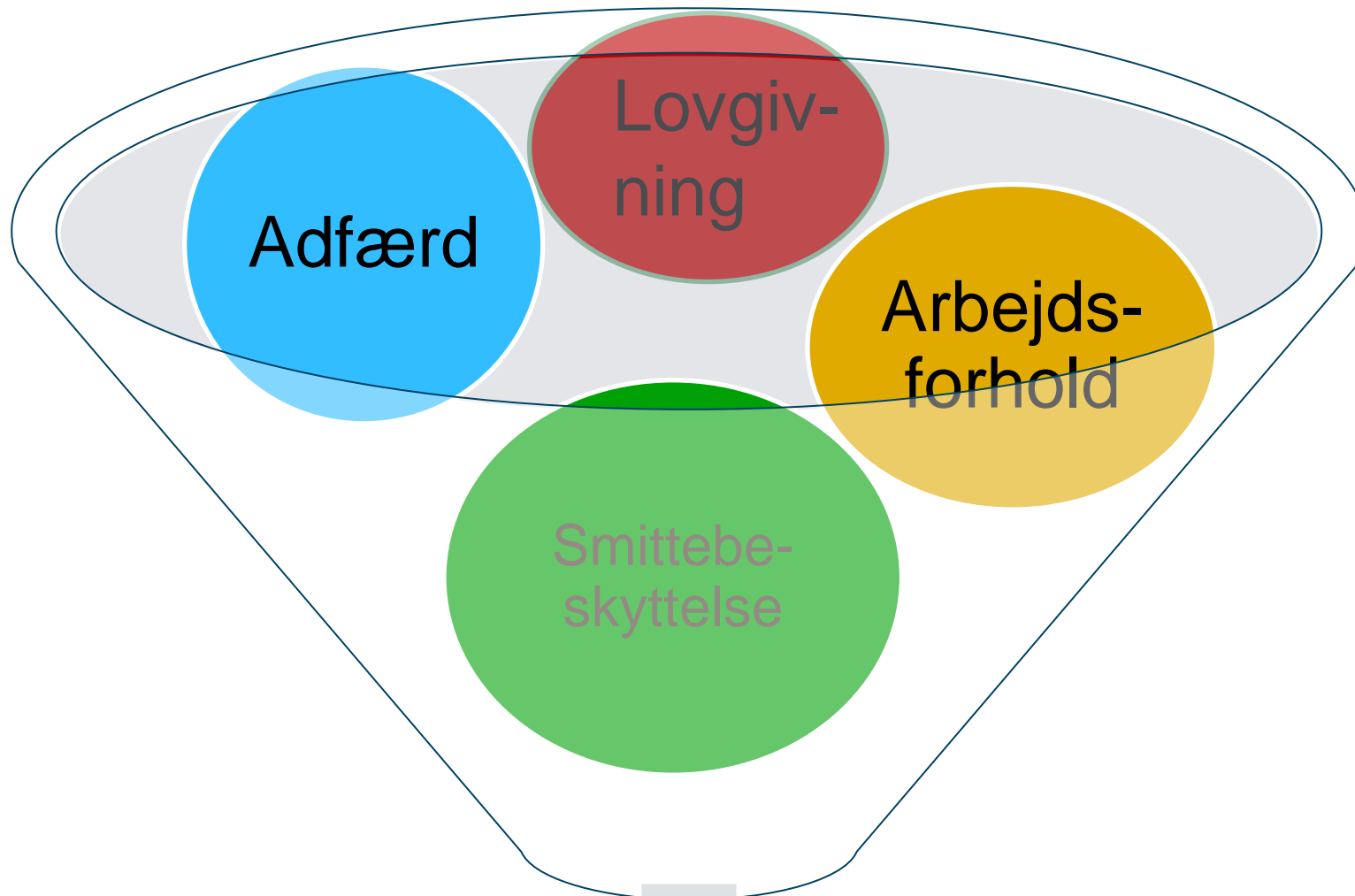
Indretning og smittebeskyttelse i kælvningsafdelingen

Anja Juul Freudendal & Malene Budde,
SEGES Innovation

Kvægkongres 2025

Dagens program

- Hvilke ønsker/krav er der til kælvningsafdelingen?
 - Dyrenes behov
 - Arbejdsrutiner og god sikkerhed
 - Smittebeskyttelse
 - Lovgivning
- Inspirations katalog: Indretning af kælvningsafdelingen
- Resultater af afprøvning på Foulum
- Anbefalinger til kælvningsafdelingen

Den fleksible
kælvningsafdeling

Koen og kalvens behov i kælvningsafdelingen

- Et stille og roligt område
- En stabil gruppe – ikke nye kollegaer hver dag
- Kvier og køer adskilt
- Underlag skal være blød, tørt og skridsikkert
- Nem adgang til hvile, foder, vand, børster, mv.
- OGaltid en plads til hver ko!

Gode arbejdsrutiner og sikkerhed

Resultater fra interview af landmænd og ansatte:

- Et godt opsyn og overblik over køerne
- Det skal være enkelt at fodre
- Det skal være enkelt at holde boksen tør, strø og muge ud
- Det skal være enkelt og ikke mindst sikkert at håndtere og flytte dyrene

Hvad siger lovgivningen om kælvningsboksen?

- Køer skal kælte i enkeltkælvningsboks
- 4 kælvningspladser pr. 100 køer – heraf min. to som enkeltkælvningsbokse
- Arealkrav:
 - Enkeltboksene: 12 m² stor race/ 10 m² jersey
 - Fællesforberedelsesareal: 8 m² stor race/ 6,8 m² jersey

Læs mere på Landbrugsinfo: [Overgangsordninger for Lov om hold af malkekvæg](#)

Hvordan sikrer vi en god smittebeskyttelse?

Smittebe-
skyttelse

- Kapacitet – plads – skæv kælvningsfordeling
- Sektionering
- Hygiejne
- Logistik

Hvorfor er kælvningsboksen så vigtig i forhold til smitte?

- Kalve er meget modtagelig
 - Tarmen hos nyfødte kalve er ”hullet”
 - risiko for smitstoffer optages
- Kalve bliver let beskidt
- Kalve vil sutte på koen og omgivelserne

Hvorfor er kælvningsboksen så vigtig i forhold til smitte?

- Op til kælvning nedsættes køernes immunsystem
- Køer kan være højudskillere ved kælvning
- Nykælvede køer er mere modtagelige for infektioner
- Trafikalt knudepunkt

Det store dilemma ved kælving!

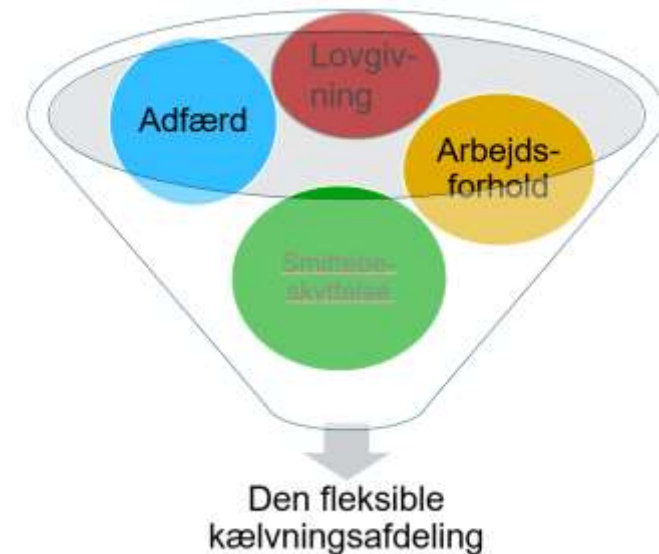
Kan vi opfylde alle behov og ønsker?

Og ikke mindst:

- Hvornår skal koen flyttes til enkeltboks?
- Og hvordan ser vi, at nu er det nu?

- Hvis hun flyttes for tidligt, vil enkeltboksen blive beskidt!
- Hvis hun flyttes for sent vil kælving stoppe eller kælving vil ske i fællesboksen

Så hvad gør vi?

Inspirationskatalog over kælvningsafdelinger

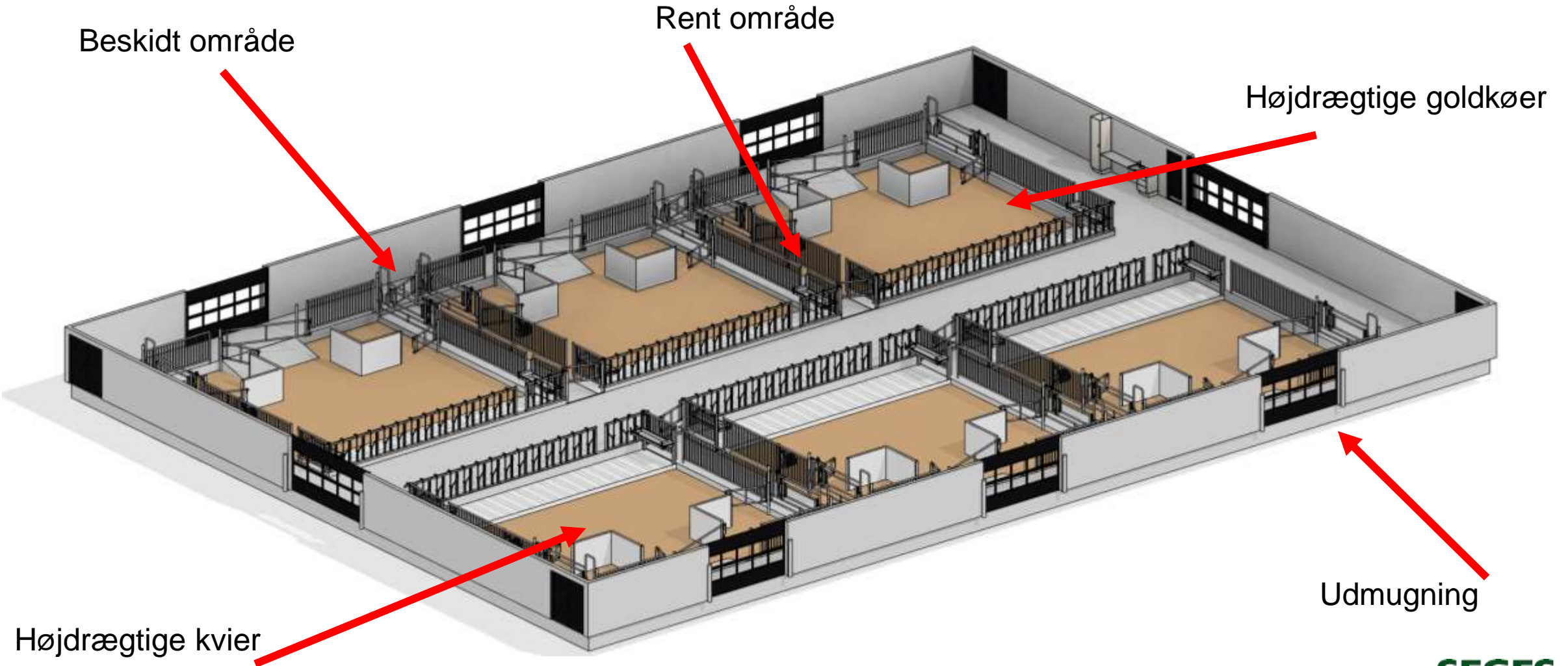

Inspirationskatalog

Fremtidens kælvningsafdelinger

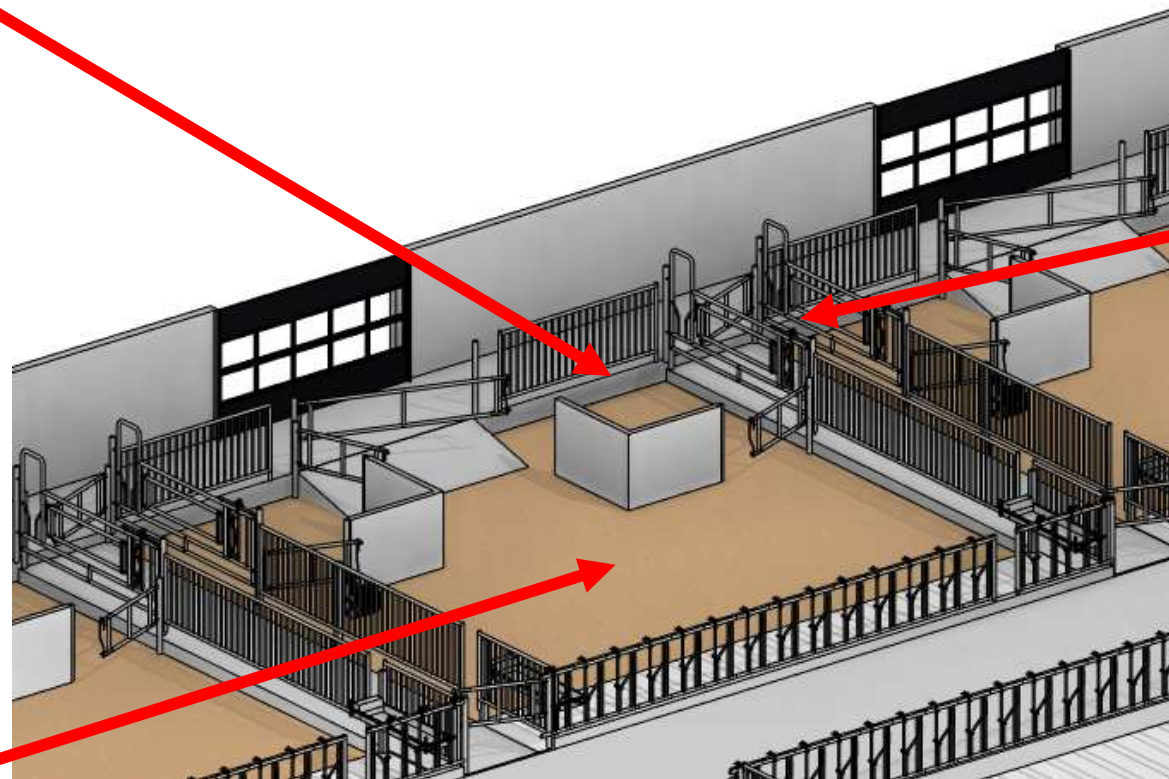
1: Indretning af kælvningsafdeling med ugehold til kælvnings

1: Indretning af kælvningsafdeling med ugehold til kælvning

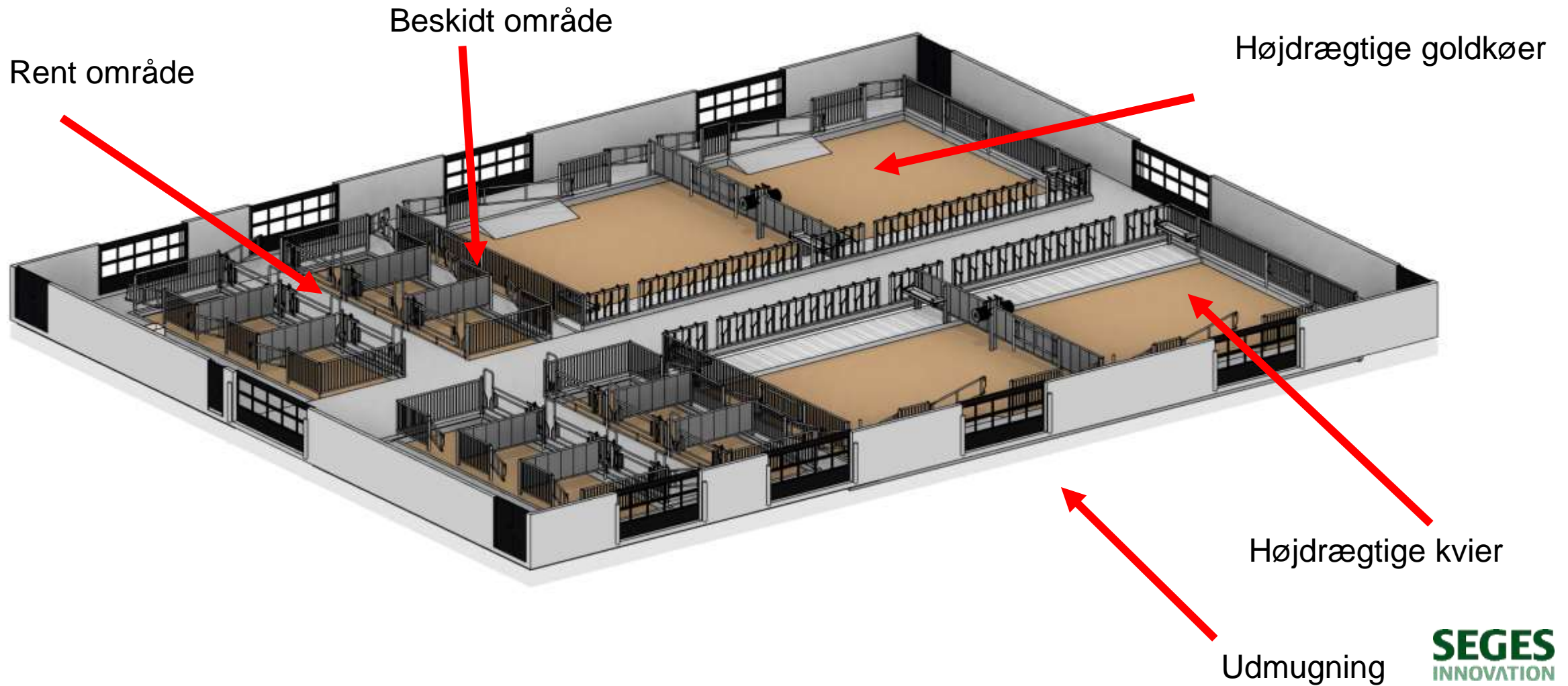
Enkeltkælvningsboks

Kælvningsfront med
fanggitter, ledelåge og
mandehul

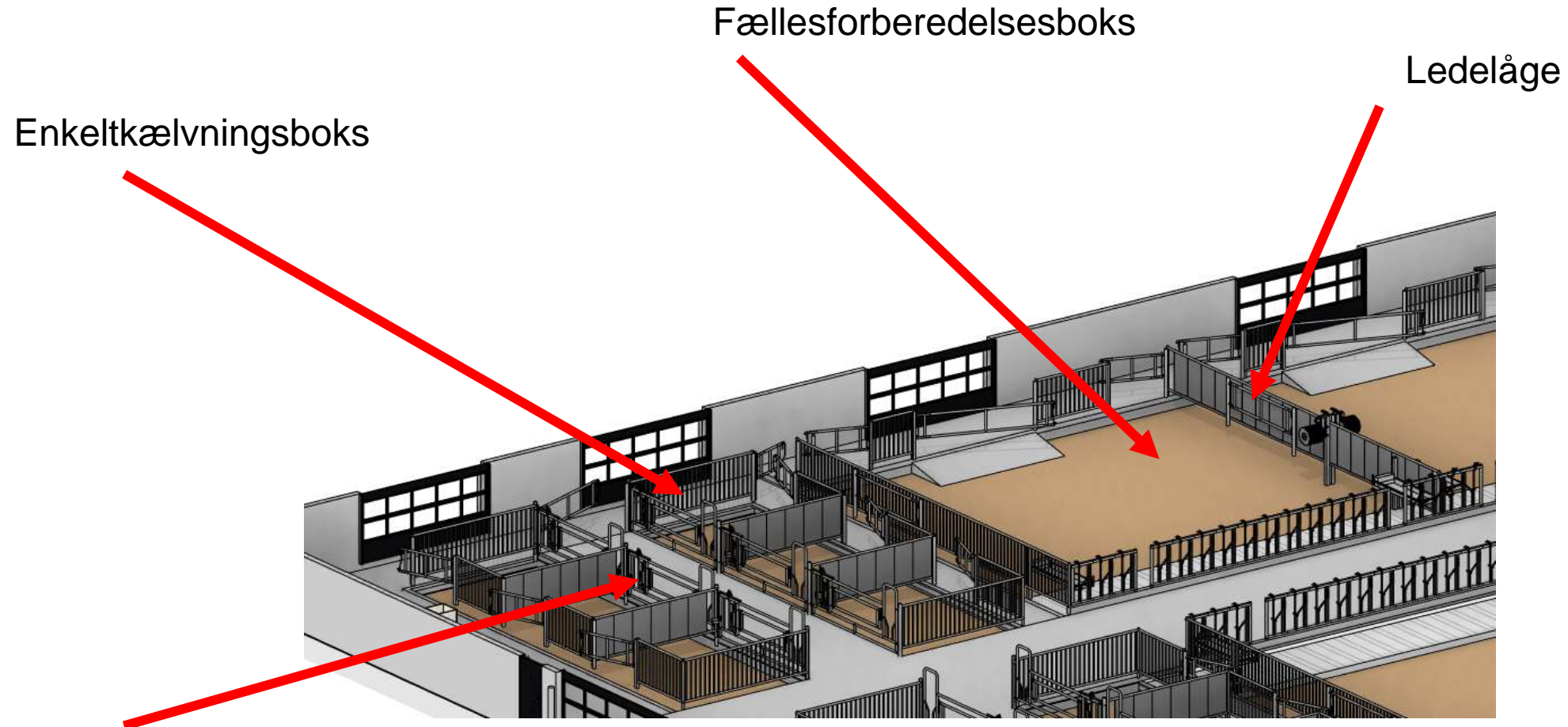

Fælles forberedelsesboks

2: Indretning af kælvningsafdeling med enkeltbokse samlet

2: Indretning af kælvningsafdeling med enkeltbokse samlet

Kælvningsfront med fanggitter, ledelåge og mandehul

Afprøvning af kælvningsafdelinger

Virker indretningerne så efter hensigten?

- Forsøg i 8 uger med 40 køer
- 5 + 5 køer i hver kælvningsafdeling
- 2-3 uger inden forventet kælvning

- Hvad ønsker koen omkring kælvning?
 - plads?, ro/afskærmning?, hjælp?, eller?
- Hvad virker - og hvad virker ikke?

Forsøgsopstilling

Fællesområde
88 m²

I alt 121 m²

Enkelt
kælvningsboks:
20 m²

Enkelt
kælvningsboks:
13 m²

Vi starter med at se på arealer – hvornår er der så plads nok?

10 goldkøer i fællesforberedelsesboksen

12 m² pr. ko ved 10 køer

5 goldkøer i fællesforberedelsesboksen

24 m² pr. ko ved 5 køer

Hvad betyder plads i enkeltkælvningsboksen?

20 m²

13 m²

Ko i gang med kælvning

Koen kælver – og får hurtigt selskab

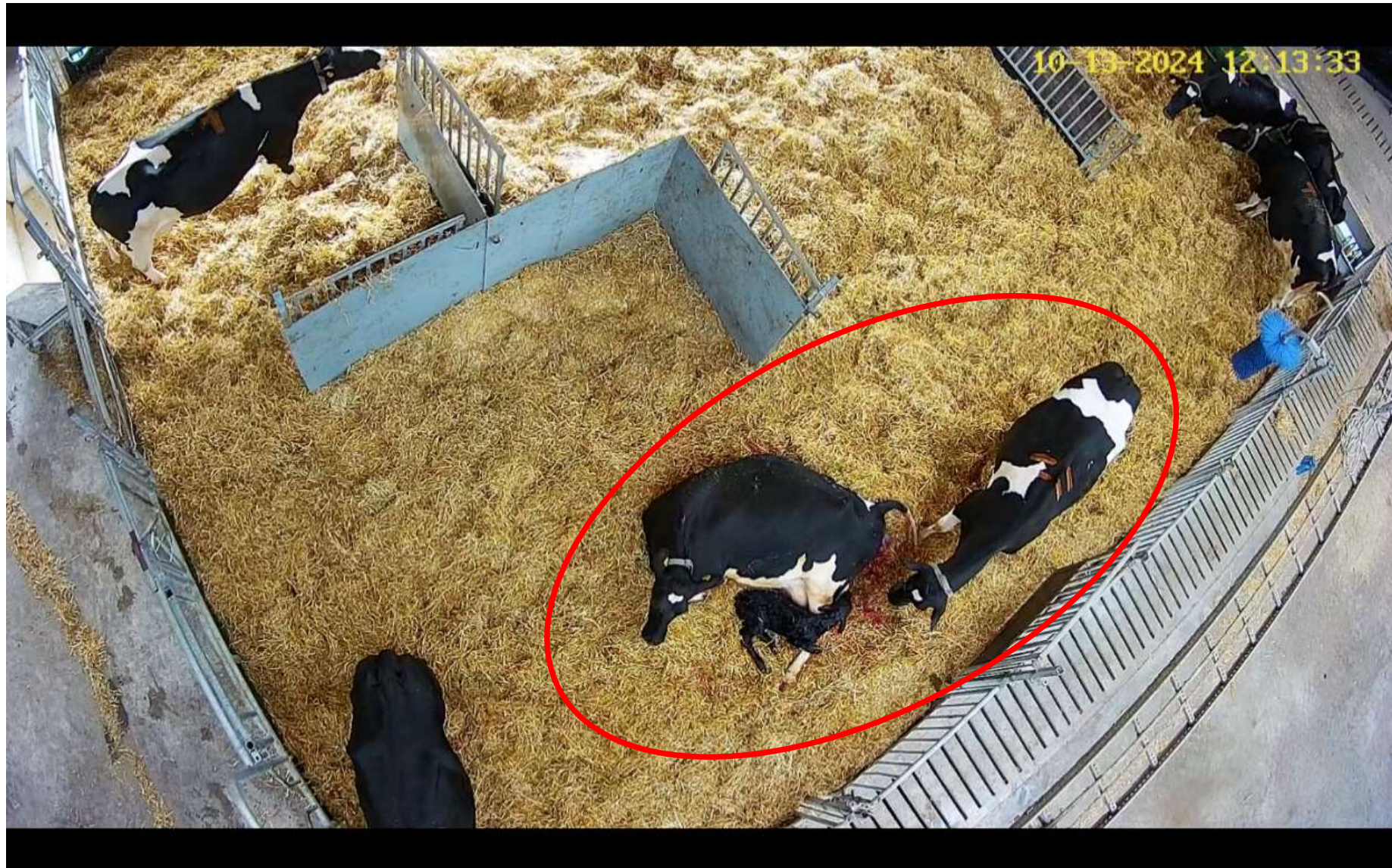
Hun rejser sig – og har fortsat en hjælper lige i nærheden

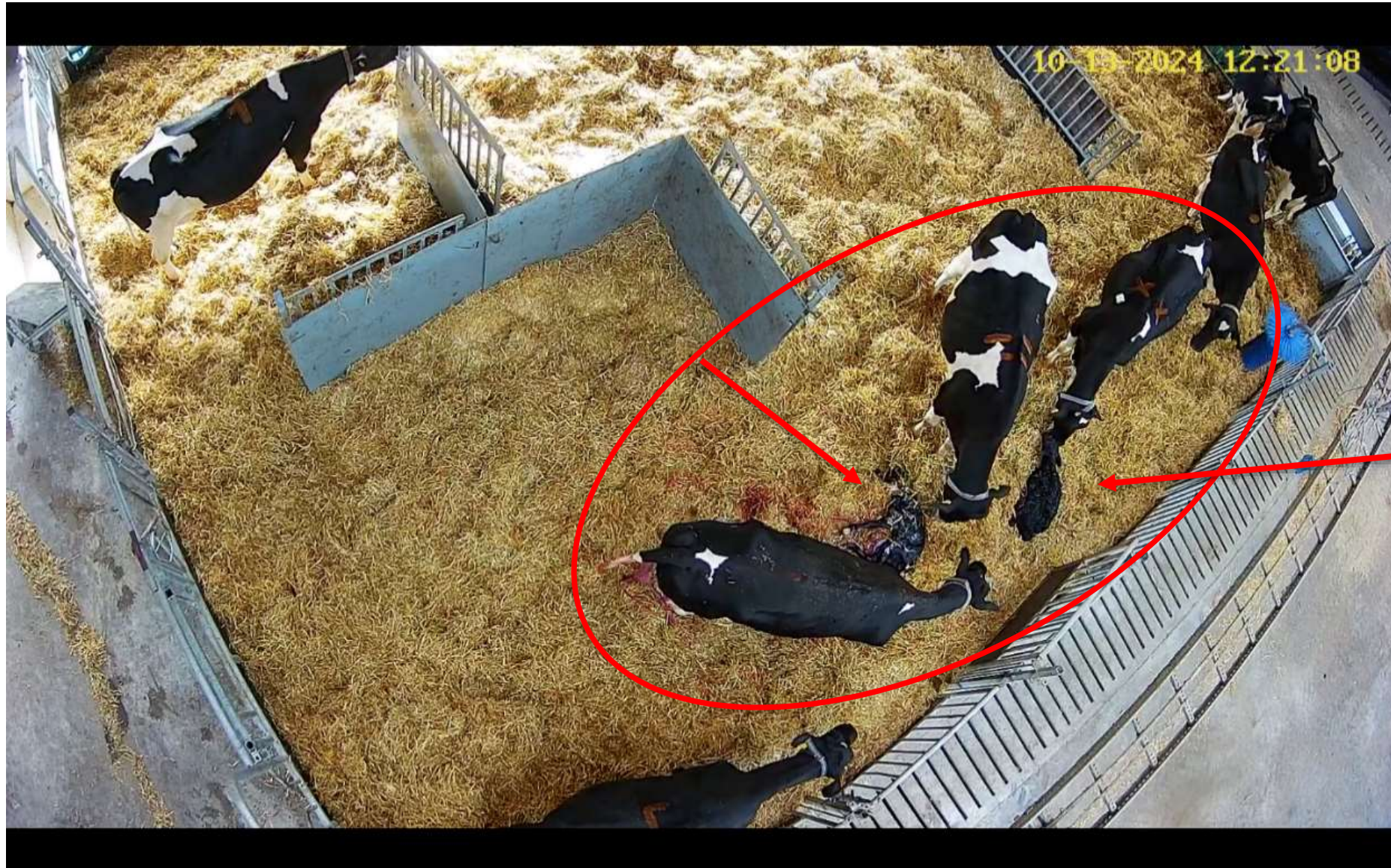
Kalven kommer ud og der er nu endnu mere hjælp fra flokken

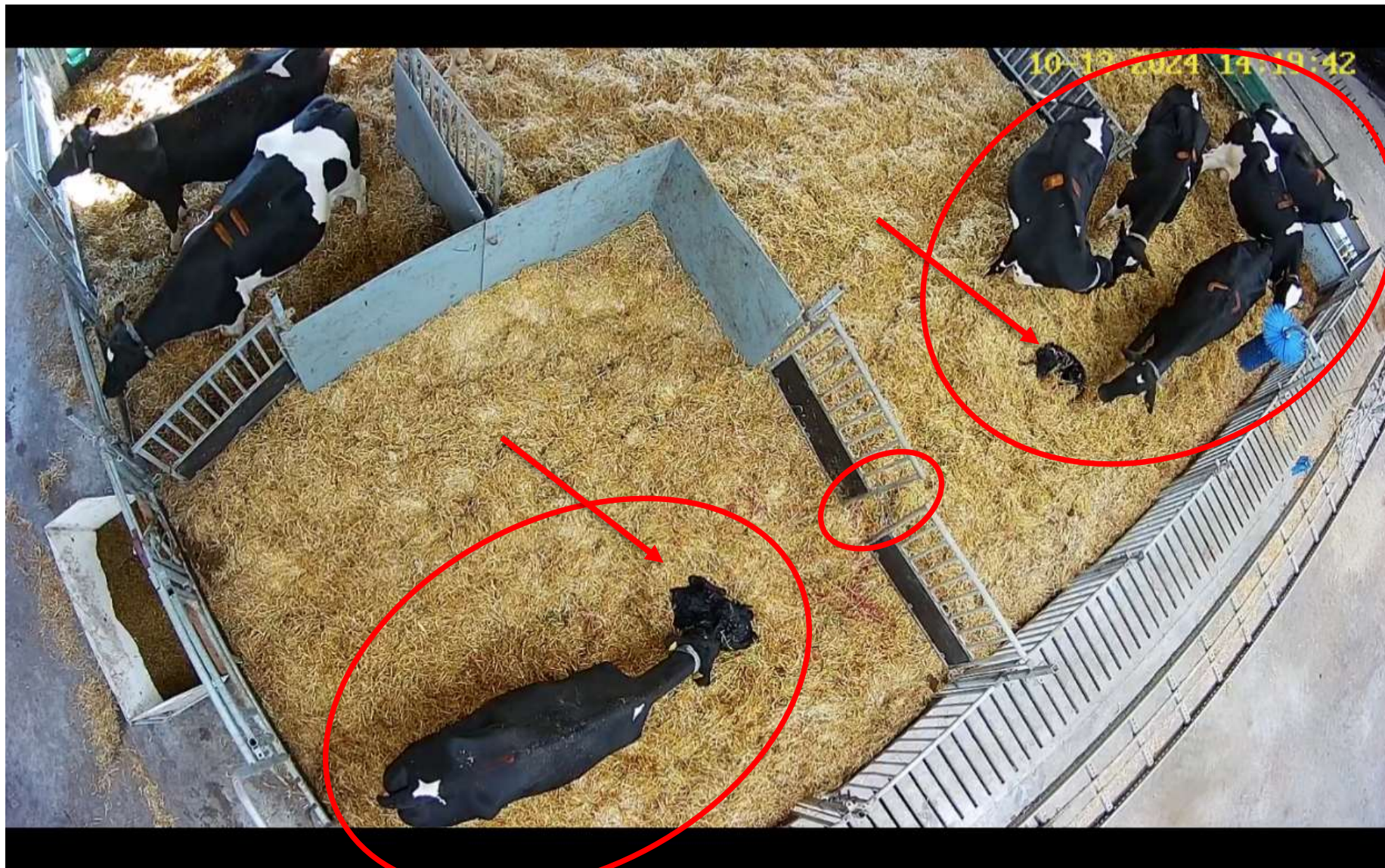
Koen skal have tvillinger – der er fortsat hjælp fra ko nr. 11

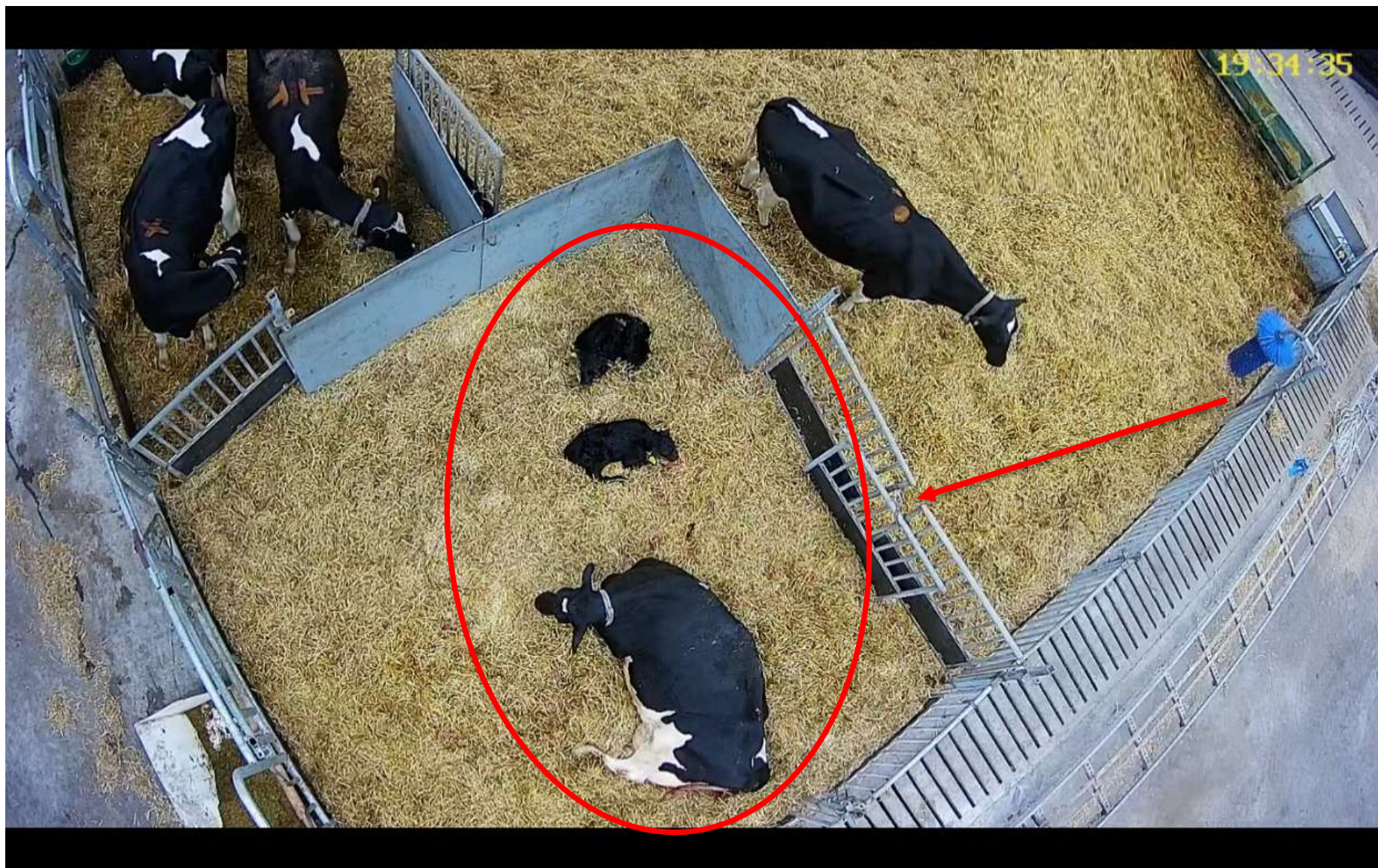
Kalv nummer 2 ankommer, men kalv nummer 1 overtages

Enkeltboks etableres, men kalven kan stikke af – ko urolig

Ko er nu alene med egne kalve – men stor opmærksomhed

Inventar skal sikre ro til ko & kalv!

Inventar skal være højt nok, men også tæt til underlag

Her kommer kalven under inventar!

Overvejelser og opsamling på forsøg – virker det for koen?

Koen vil gerne søge for sig selv – hun søger det stille område!

PLADS altafgørende...

Hun stresser over for mange hjælpere

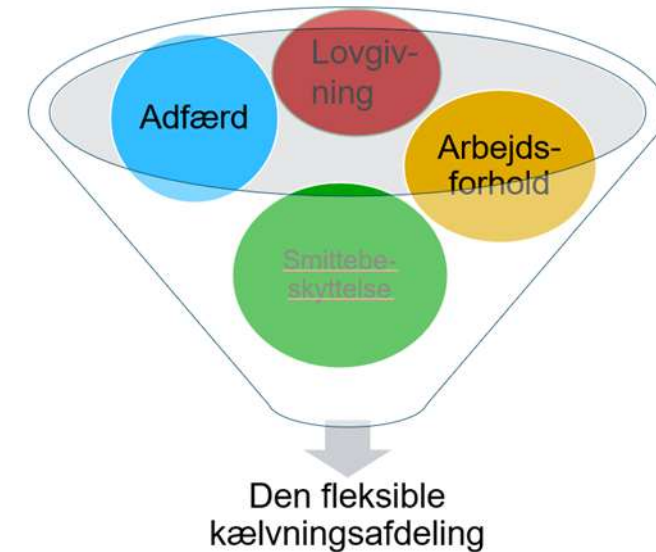

HOLDOPDELING – så FÅ dyr som muligt!

Vi skal give hende ro til kælving – det opnår hun i enkeltboksen, men...

Vi skal fortsat ud og lukke hende i boksen!

Anbefalinger til kælvningsområdet

Lav plads nok!

- Enkelt kælvningsbokse min 14-16 m²
- Fælles forberedelsespladser min 10-12 m² per ko
- Jo mere plads des mere ro i gruppen

Lav et område efter dit ønske!

- Område med særskilte enkeltbokse giver mere ro og renere bokse
- Alternativ er et område med fælles- og enkeltbokse i ét
- Og uanset - brug enkeltkælvningsboksen – koen ønsker den ro!

Anbefalinger til kælvningsområdet

Få det rigtige inventar:

- Så koen føler sig isoleret men ikke totalt isoleret....
 - Fast inventar i noget af boksen – og tremmer i andet
- Tænk sikkerhed ind i boksen – fanggitre og låge i lågen – til at fiksere koen
- Og...hænger inventaret – så få det fikset

Anbefalinger til kælvningsområdet

Tænk i ugehold

- Kræver mere plads – men giver koen ro
- Sikrer bedre smittebeskyttelse
- Vil betyde mindre grupper – og dermed større overblik
- Husk den ekstra boks – da vi ellers blander dyr – som vil stressere dyrene unødigt

Håndtering og flytning af dyr

- Èn mand skal kunne flytte ét dyr alene
- Få sikkerhed ind fra start

Anbefalinger til kælvningsområdet

Rengøring

- Hvor er dyrene?
- Bland aldrig med naboboksen
- Overvej muligheder for et hold af gangen
- Og hvor stor er maskinen der skal muge ud?

Gode råd til håndtering af koen før, under og efter kælvning

Fysisk og visuel opsyn for at flytte på det rigtige tidspunkt

- Ønske om video, automatisk kælvningsalarmer mm.

Indtil da:

- Ledelåger, inventar til at drive med – gerne en ekstra låge
- Dyrene skal være vant til, at du går blandt dem
- Plan over ansvarsområde/arbejdsopgaver i forbindelse med kælvning

Tak for opmærksomheden - spørgsmål?

**Nysgerrig på mere?
- hent kataloget her**

